

ZAKON O STANDARDIZACIJI U REPUBLICI SRPSKOJ

Službeni glasnik Republike Srpske broj: 16/23

Član 1.

Ovim zakonom propisuju se ciljevi i načela standardizacije, donošenje, objavljivanje, primjena i povlačenje standarda i srodnih dokumenata, kao i druga pitanja od značaja za standardizaciju u Republici Srpskoj.

Član 2.

Ciljevi standardizacije su:

- 1) unapređenje zaštite života, zdravlja i bezbjednosti ljudi, životinja i biljaka, kao i zaštite životne sredine,
- 2) poboljšanje kvaliteta proizvoda, procesa i usluga, utvrđivanje njihove namjene, tipizacija, kompatibilnost i zamjenjivost,
- 3) obezbjeđivanje jedinstvene tehničke osnove,
- 4) razvoj i unapređenje proizvodnje i prometa proizvoda, izvođenja radova, odnosno vršenja usluga kroz razvoj međunarodno usklađenih standarda radi efikasnog korišćenja rada, materijala i energije,
- 5) unapređenje međunarodne trgovine, putem sprečavanja ili otklanjanja nepotrebnih tehničkih barijera.

Član 3.

Standardizacija se zasniva na sljedećim načelima:

- 1) prava na dobrovoljno učešće svih zainteresovanih strana prilikom donošenja standarda Republike Srpske,
- 2) konsenzusa zainteresovanih strana,
- 3) sprečavanja dominantnosti pojedinačnih interesa nad zajedničkim interesom zainteresovanih strana,
- 4) preglednosti postupka standardizacije i javnosti standarda Republike Srpske i srodnih dokumenata,
- 5) međusobne usklađenosti standarda Republike Srpske i srodnih dokumenata,
- 6) uzimanja u obzir stanja razvijenosti tehnike i pravila međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju i odgovarajućih međunarodnih sporazuma,

7) jednakog tretmana inostranih proizvoda ili usluga i istih ili sličnih domaćih proizvoda ili usluga, u skladu sa potvrđenim međunarodnim sporazumima.

Član 4.

(1) Pojmovi korišćeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) standard je tehnička specifikacija koju je konsenzusom donijelo priznato tijelo za standardizaciju, za višekratnu ili stalnu upotrebu i sa kojom usaglašenost proizvoda, procesa i usluga nije obavezna,

2) međunarodni standard je standard koji je donijelo međunarodno tijelo za standardizaciju,

3) evropski standard je standard koji je donijelo evropsko tijelo za standardizaciju,

4) harmonizovani standard je evropski standard koji je donijet na osnovu zahtjeva Evropske komisije za primjenu u harmonizovanom zakonodavstvu Evropske unije,

5) državni standard je standard koji je donijelo tijelo za standardizaciju određene države,

6) bosanskohercegovački standard (BAS) je standard koji je donio Institut za standardizaciju BiH (u daljem tekstu: Institut),

7) standard Republike Srpske (SRS) je standard koji je donio Republički zavod za standardizaciju i metrologiju (u daljem tekstu: Zavod),

8) granski standard je standard na nivou užeg područja (grane) standardizacije (tehnika, transport, računovodstvo, poljoprivreda, mjerne veličine i jedinice, zdravstvo i slično),

9) interni standard je standard privrednog društva, preduzetnika, institucije ili drugog pravnog lica,

10) srodni dokument je bilo koja tehnička specifikacija koja nije standard, a koju je donijela međunarodna ili evropska organizacija za standardizaciju, odnosno tijelo za standardizaciju određene države, za višekratnu ili stalnu upotrebu i sa kojom usaglašenost proizvoda, procesa i usluga nije obavezna,

11) nacrt standarda je tehnička specifikacija o određenom predmetu standardizacije, koji se razmatra radi donošenja i koji se, u skladu sa postupkom za donošenje standarda, nakon pripreme stavlja na javnu raspravu ili razmatranje,

12) donošenje standarda ili srodnog dokumenta je skup koordinisanih aktivnosti koje započinju usvajanjem prijedloga za donošenje standarda ili srodnog dokumenta, a završavaju se donošenjem akta kojim se proglašava da je standard ili srodni dokument donesen,

13) zainteresovana strana podrazumijeva organ republičke uprave, odnosno lokalne samouprave, privredno društvo, preduzetnika, naučnu i obrazovnu ustanovu, organizaciju potrošača, udruženja proizvođača, odnosno privrednih subjekata, kao i drugo pravno ili fizičko lice koje ima interes u oblasti standardizacije,

14) konsenzus podrazumijeva načelnu saglasnost u vezi sa bilo kojim značajnim pitanjem, postignut tako da se uzmu u obzir stanovišta svih zainteresovanih strana i da se usaglase svi suprotstavljeni stavovi, pri čemu se pod konsenzusom ne podrazumijeva jednoglasnost,

15) proizvod je svaki industrijski dobijen proizvod, kao i svaki poljoprivredni proizvod, uključujući proizvode od ribe,

16) ocjenjivanje usaglašenosti proizvoda, procesa i usluga sa važećim standardima je aktivnost kojom se utvrđuje da li su ispunjeni zahtjevi sadržani u važećim standardima,

17) znak usaglašenosti je oznaka kojom se potvrđuje usaglašenost proizvoda, procesa i usluga sa važećim standardima,

18) državno tijelo za standardizaciju je organizacija za standardizaciju koja je priznata od određene države, a koja može biti član odgovarajućeg međunarodnog ili evropskog tijela za standardizaciju,

19) međunarodna tijela za standardizaciju su:

1. Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO),
2. Međunarodna elektrotehnička komisija (IEC),
3. Međunarodna unija za telekomunikacije (ITU),

20) evropska tijela za standardizaciju su:

1. Evropski komitet za standardizaciju (CEN),
2. Evropski komitet za standardizaciju u oblasti elektrotehnike (CENELEC),
3. Evropski institut za standarde iz oblasti telekomunikacija (ETSI).

(2) Pojedini pojmovi upotrijebljeni u ovom zakonu za označavanje muškog ili ženskog roda podrazumijevaju oba pola.

Član 5.

(1) Standardizacija je skup koordinisanih aktivnosti na donošenju standarda i srodnih dokumenata, koji se odnose na postojeće ili moguće zahtjeve u određenoj oblasti, radi postizanja optimalnog stepena uređenosti te oblasti.

(2) Subjekti standardizacije u Republici Srpskoj su Zavod, ministarstvo nadležno za poslove standardizacije (u daljem tekstu: Ministarstvo), Institut, Savjet za standardizaciju BiH (u daljem tekstu: Savjet), stručna radna tijela za standardizaciju Republike Srpske i BiH (tehnički komiteti, radne grupe za pripremu standarda i slično) i druge zainteresovane strane iz Republike Srpske.

Član 6.

Zavod obavlja sljedeće poslove:

- 1) predlaže, priprema, odobrava, donosi, izdaje, objavljuje, održava, distribuira i preispituje standarde Republike Srpske,
- 2) donosi propise u vezi sa pripremanjem, usvajanjem i objavljivanjem standarda Republike Srpske,
- 3) donosi programe i planove rada iz oblasti standardizacije i prati njihovu realizaciju,

- 4) uspostavlja i koordinira rad stručnih radnih tijela Zavoda u oblasti standardizacije,
- 5) uspostavlja i održava baze podataka o standardima i drugim dokumentima iz oblasti standardizacije, te vodi registre o raspoloživim standardima,
- 6) učestvuje u izradi i donošenju bosanskohercegovačkih standarda,
- 7) predlaže članove Savjeta iz Republike Srpske i učestvuje u radu tehničkih komiteta, komisija i stručnih radnih tijela Instituta,
- 8) saraduje sa Savjetom i drugim stručnim radnim tijelima Instituta,
- 9) pruža podršku tehničkim komitetima Instituta,
- 10) pruža pomoć u izradi granskih i internih standarda i tehničkih propisa,
- 11) pruža informacije iz oblasti standardizacije svim zainteresovanim subjektima,
- 12) učestvuje u edukaciji svih zainteresovanih subjekata iz oblasti standardizacije,
- 13) obavlja izdavačko-publicističku djelatnost iz oblasti standardizacije,
- 14) prodaje standarde Republike Srpske raspoložive u vlastitoj standardoteci,
- 15) vrši promociju standarda i standardizacije,
- 16) obavlja i druge poslove iz oblasti standardizacije.

Član 7.

(1) Inicijativu za donošenje standarda Republike Srpske ili srodnog dokumenta Zavodu može da podnese bilo koja zainteresovana strana, uz detaljno navođenje razloga i potreba donošenja tog dokumenta.

(2) Proceduru donošenja standarda Republike Srpske ili srodnog dokumenta može pokrenuti i Zavod, a na osnovu utvrđenih potreba razvoja standardizacije Republike Srpske i drugih strateških i planskih analiza u ovoj oblasti. <https://advokat-prnjavorac.com>

(3) Zavod pokreće proceduru donošenja standarda Republike Srpske ili srodnog dokumenta kada se na osnovu stava Savjeta utvrdi da ne postoji interes da Institut donese određeni standard ili srodni dokument čije donošenje predlaže zainteresovana strana iz Republike Srpske ili sam Zavod.

(4) Direktor Zavoda donosi rješenje o usvajanju prijedloga za donošenje standarda Republike Srpske ili srodnog dokumenta, koje se objavljuje na internet stranici Zavoda i na osnovu kojeg otpočinje postupak donošenja standarda ili srodnog dokumenta.

(5) Uz rješenje iz stava 4. ovog člana, Zavod na svojoj internet stranici objavljuje i obavještenje o pokretanju postupka za donošenje standarda Republike Srpske, a kada je potrebno i za donošenje srodnog dokumenta, kao i obavještenje o stavljanju nacрта standarda Republike Srpske ili srodnog dokumenta na javnu raspravu.

Član 8.

(1) U skladu sa planskim i razvojnim dokumentima Republike Srpske i prethodno prikupljenim zahtjevima zainteresovanih strana, a uz iskazan stav Savjeta, Zavod donosi godišnji Program rada u oblasti standardizacije (u daljem tekstu: Program), koji je javno dostupan na njegovoj internet stranici, a koji je dio godišnjeg Plana rada Zavoda.

(2) Programom se utvrđuju:

1) standardi Republike Srpske i srodni dokumenti za donošenje ili mijenjanje, koji su predloženi od strane Zavoda ili zainteresovanih strana,

2) standardi i srodni dokumenti koji se, na osnovu stava Savjeta, donose ili mijenjaju od strane Instituta,

3) učešća u radu stručnih tijela Zavoda,

4) učešća u radu stručnih tijela Instituta,

5) aktivnosti na promociji standarda i standardizacije,

6) druge aktivnosti iz oblasti standardizacije.

(3) U Programu se za svaki standard ili srodni dokument navode sljedeći podaci:

1) predmet standarda ili srodnog dokumenta,

2) planirane aktivnosti u postupku donošenja standarda ili srodnih dokumenata,

3) svi dokumenti koji su korišćeni kao osnov za izradu standarda ili srodnog dokumenta.

Član 9.

(1) Kao osnov za donošenje standarda Republike Srpske ili srodnog dokumenta najčešće se koriste odgovarajući međunarodni, odnosno evropski standardi ili srodni dokumenti.

(2) Ako u određenoj oblasti nema međunarodnih, odnosno evropskih standarda ili srodnih dokumenata ili je međunarodni, odnosno evropski standard neodgovarajući, kao osnov za donošenje standarda Republike Srpske koriste se standardi ili srodni dokumenti drugih država ili stručno potvrđene tehničke specifikacije i dokumenti, a može se donijeti i izvorni standard ili srodni dokument Republike Srpske.

(3) Tehnička specifikacija je dokument koji utvrđuje tehničke zahtjeve koje treba da ispuni proizvod, proces ili usluga i kojim se utvrđuje najmanje jedan od sljedećih elemenata:

1) potrebne karakteristike proizvoda koje se odnose na nivo kvaliteta, osobine, interoperabilnost, zaštitu životne sredine, zaštitu zdravlja i bezbjednosti, kao i dimenzije, uključujući zahtjeve koji se odnose na naziv pod kojim se proizvod prodaje, terminologiju, simbole, ispitivanja i metode ispitivanja, pakovanje, transport, skladištenje i čuvanje, označavanje ili obilježavanje, postupke ocjenjivanja usaglašenosti i druge slične elemente,

2) metode proizvodnje i procesi koji se koriste za poljoprivredne proizvode, proizvode namijenjene za ishranu ljudi ili životinja i medicinske proizvode, kao i metode proizvodnje i procesi koji se odnose na druge proizvode kada oni utiču na karakteristike proizvoda,

3) potrebne karakteristike za usluge, kao što su nivo kvaliteta, osobine, interoperabilnost, zaštita životne sredine, zaštita zdravlja i bezbjednosti, uključujući zahtjeve primjenjive na pružaoca usluge, a koji se odnose na podatke koje treba staviti na raspolaganje primaocu usluge,

4) metode i kriterijumi za ocjenjivanje tehničkih karakteristika građevinskih proizvoda.

Član 10.

(1) Zavod omogućava da sve zainteresovane strane mogu učestvovati u sljedećim fazama donošenja standarda Republike Srpske i srodnih dokumenata, i to:

- 1) predlaganja novih aktivnosti,
- 2) javne rasprave o prijedlozima tehničkih rješenja standarda,
- 3) dostavljanja komentara i primjedaba na nacрте standarda,
- 4) revizije važećih standarda Republike Srpske i srodnih dokumenata,
- 5) pružanja informacija i upoznavanja sa donesenim standardima Republike Srpske i srodnim dokumentima.

(2) Zavod je dužan da razmotri sve primjedbe i sugestije koje su dostavljene i iznesene u toku javne rasprave, kao i na nacрте standarda.

Član 11.

(1) Zavod podstiče i omogućava da mala i srednja preduzeća, udruženja, tijela za nadzor nad tržištem, naučna akademska i obrazovna zajednica imaju pristup standardima i postupcima donošenja standarda, s ciljem njihovog značajnijeg učešća u oblasti standardizacije, putem sljedećih aktivnosti:

- 1) utvrđivanje projekata standardizacije koji su od posebnog interesa za zainteresovane strane u svojim programima i planovima rada,
- 2) omogućavanje da zainteresovane strane imaju pristup aktivnostima u oblasti standardizacije,
- 3) obezbjeđivanje besplatnog pristupa nacртima standarda Republike Srpske putem internet stranice Zavoda,
- 4) omogućavanje besplatnog objavljivanja izvoda iz standarda Republike Srpske na internet stranici Zavoda,
- 5) omogućavanje podsticaja i olakšica zainteresovanim stranama za pristup ili nabavku standarda Republike Srpske.

(2) Zavod sa Institutom i tijelima za standardizaciju drugih država razmjenjuje najbolje prakse s ciljem podsticanja učešća svih zainteresovanih strana u aktivnostima standardizacije.

Član 12.

(1) Direktor Zavoda donosi rješenje kojim se proglašava da je standard Republike Srpske ili srodni dokument donesen, kao i akt o povlačenju standarda Republike Srpske ili srodnog dokumenta.

(2) Rješenja iz stava 1. ovog člana objavljuju se na internet stranici Zavoda, a bez objave u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

(3) Standardi Republike Srpske i srodni dokumenti objavljuju se kao posebna izdanja Zavoda, u štampanom, odnosno elektronskom obliku.

(4) Zavodu pripada autorsko pravo na standarde Republike Srpske i srodne dokumente, u skladu sa propisima kojima se uređuju autorska i srodna prava.

(5) Zainteresovane strane nemaju pravo izdavati i objavljivati standarde Republike Srpske i srodne dokumente.

(6) Zainteresovane strane, isključivo na osnovu ugovora, sporazuma ili drugog pravnog posla sa Zavodom, mogu umnožavati (u cjelini ili djelimično), prodavati i distribuirati standarde Republike Srpske i srodne dokumente.

Član 13.

(1) Standardi Republike Srpske i srodni dokumenti donose se i objavljuju na jednom od jezika i pisama u službenoj upotrebi u Republici Srpskoj.

(2) Izuzetno od stava 1. ovog člana, kada je osnov za donošenje standarda Republike Srpske, odnosno srodnog dokumenta međunarodni ili evropski standard, standardi Republike Srpske ili srodni dokumenti mogu biti objavljeni i na jednom od zvaničnih jezika evropskih tijela za standardizaciju, u skladu sa internim pravilima standardizacije.

Član 14.

(1) Doneseni standardi, odnosno srodni dokumenti označavaju se oznakom koja počinje skraćenicom SRS, u skladu sa pravilima standardizacije.

(2) Nije dopuštena upotreba skraćenice SRS za označavanje drugih dokumenata u oblasti standardizacije.

Član 15.

Direktor Zavoda, uz saglasnost ministra nadležnog za poslove standardizacije (u daljem tekstu: ministar), donosi pravilnik kojim se detaljnije uređuju aktivnosti i način rada stručnih radnih tijela za standardizaciju u Republici Srpskoj, način učešća zainteresovanih strana i predlaganja donošenja standarda i srodnih dokumenata, prihvatanje, pripremanje, odobravanje, donošenje, objavljivanje, način pristupa, upotreba, održavanje, distribucija, preispitivanje i povlačenje standarda Republike Srpske i srodnih dokumenata.

Član 16.

Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada) donosi uredbu kojom se propisuje cijena standarda Republike Srpske, visina naknade za usluge iz oblasti standardizacije koje pruža Zavod.

Član 17.

(1) Upotreba standarda Republike Srpske ili bosanskohercegovačkih standarda i srodnih dokumenata je dobrovoljna, osim u slučaju kada je posebnim propisom utvrđena njihova obavezna primjena.

(2) U propisima kojima se nalaže obavezna primjena standarda poziva se na standarde Republike Srpske, odnosno bosanskohercegovačke standarde.

(3) Izuzetno od stava 2. ovog člana, ako nema objavljenog standarda Republike Srpske ili bosanskohercegovačkog standarda u odgovarajućoj oblasti, može se u propisu pozvati na međunarodni, evropski ili standard drugih država.

Član 18.

Zavod na svojoj internet stranici objavljuje godišnji izvještaj o radu i aktivnostima koje su sprovedene u oblasti standardizacije, kao i informacije o svim aktivnostima u vezi sa učešćem zainteresovanih strana u oblasti standardizacije.

Član 19.

(1) Upravni nadzor nad sprovođenjem odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrše Ministarstvo i Zavod.

(2) Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem dijela ovog zakona, a koji se odnosi na izdavanje, objavljivanje, umnožavanje, prodavanje i distribuiranje standarda Republike Srpske i srodnih dokumenata, vrši Republička uprava za inspekcijske poslove, u skladu sa odredbama ovog zakona i propisom kojim se uređuje postupak inspekcijskog nadzora.

(3) Zavod obavlja nadzor nad primjenom propisa iz oblasti standardizacije, kao i praćenje umnožavanja, prodavanja i distribuiranja standarda Republike Srpske od strane zainteresovanih strana.

Član 20.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 KM do 20.000 KM kazniće se za prekršaj privredno društvo i drugo pravno lice ako neovlašćeno izdaje i objavljuje standarde Republike Srpske i srodne dokumente (član 12. stav 5).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 3.000 KM do 12.000 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom od 1.000 KM do 4.000 KM kazniće se odgovorno lice u privrednom društvu i drugom pravnom licu.

Član 21.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000 KM do 8.000 KM kazniće se za prekršaj privredno društvo i drugo pravno lice ako umnožava ili prodaje ili distribuira standarde Republike Srpske i srodne dokumente bez ugovora, sporazuma ili drugog pravnog posla sa Zavodom (član 12. stav 6).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 1.000 KM do 4.000 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom od 250 KM do 1.000 KM kazniće se odgovorno lice u privrednom društvu i drugom pravnom licu.

Član 22.

(1) Jugoslovenski standardi koji su u upotrebi u Republici Srpskoj, a imaju status obavezne primjene, ostaju u primjeni sve dok se ne zamijene, odnosno stave van primjene odgovarajućim propisima Republike Srpske, koje donose republički organi uprave nadležni za predmetne oblasti preuzetih jugoslovenskih standarda.

(2) Standardi iz stava 1. ovog člana, za koje nadležni republički organi uprave ne donesu odgovarajući propis, stavljaju se van primjene rješenjem o prestanku njihove obavezne primjene u Republici Srpskoj, koje donosi rukovodilac republičkog organa uprave nadležnog za predmetne oblasti preuzetih jugoslovenskih standarda, uz prethodnu saradnju sa Zavodom i Institutom.

(3) Rješenje iz stava 2. ovog člana objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

(4) Zavod na svojoj internet stranici objavljuje liste preuzetih jugoslovenskih standarda koji su propisom i rješenjem iz st. 1. i 2. ovog člana stavljeni van primjene u Republici Srpskoj.

Član 23.

(1) Vlada će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti Uredbu o naknadama za obavljanje poslova iz oblasti standardizacije (član 16).

(2) Direktor Zavoda će, uz saglasnost ministra, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti Pravilnik o postupku donošenja i povlačenja standarda Republike Srpske (član 15).

Član 24.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o standardizaciji („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 13/02).

Član 25.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj: 02/1-021-95/23

Datum: 8. februara 2023. godine

PREDSJEDNIK

NARODNE SKUPŠTINE

Dr Nenad Stevandić